Het concept locus of control in de huisartsenpraktijk

Haio: SLUITER Johanna (Hanneke) , U.G.
Promotor:
Praktijkopleider: DEVULDER - PIJNKLINIEK Jacques , PATTYN - ORTHOPEDIE Christophe , RIMBAUT- FYSISCHE Steven , VAN RENTERGHEM Eric , VAN RENTERGHEM Arne

Context: De locus of control is een concept uit de sociale leertheorie van Julian Rotter. Personen met een overwegend interne locus of control ori?ntatie hebben de overtuiging zelf verantwoordelijk te zijn voor succes of falen in het bereiken van een doel. Mensen met een overwegend externe locus of control ori?ntatie hebben daarentegen het ideë dat dit afhangt van machtige anderen, zoals de dokter, of van het toeval. Het blijkt dat een interne locus of control geassocieerd is met gezond gedrag en een betere gezondheid. Het doel van deze thesis is om te onderzoeken op welke manier de huisarts rekening dient te houden met de locus of control bij het bevorderen van gezond gedrag.

Onderzoeksvraag: 1: Vergt een patiënt met een overwegend externe locus of control, een andere benadering door de huisarts dan een patiënt met een overwegend interne locus of control, in het kader van preventie? 2: Is het mogelijk om, door middel van een preventieve interventie, een verandering van een overwegend externe ori?ntatie naar een meer interne ori?ntatie van locus of control te bewerkstelligen?

Methode: Er werd een systematisch literatuuronderzoek verricht via de multidisciplinaire databanken Pubmed en Web of Science. De methodologische kwaliteit van de studies die in aanmerking komen voor inclusie in deze thesis werden beoordeeld met de Delphi-lijst.

Resultaten: Er werden 6 studies gevonden die antwoord geven op de eerste onderzoeksvraag. Uit de gevonden studies komt naar voren dat gezondheidsvoorlichting afgestemd op de locus of control van de persoon effectiever is dan wanneer dit niet het geval is. Het blijkt dat personen met een externe locus of control gunstiger reageren op algemeen voorlichtingsmateriaal dan op gepersonaliseerd voorlichtingsmateriaal. Daarnaast is het bij hen beter de controleerbaarheid van bepaalde gezondheidsuitkomsten te benadrukken en niet zozeer de nadruk te leggen op eigen verantwoordelijkheid, maar eerder te verwijzen naar externe deskundigheid en bronnen. Bij mensen met een interne locus of control is het juist goed de eigen verantwoordelijkheid te onderstrepen en de gezondheidsvoorlichting te personaliseren. Wat betreft de tweede onderzoeksvraag werden er 7 studies ge?ncludeerd. Hieruit blijkt dat door middel van een preventieve interventie een verandering van een externe locus of control naar een meer interne locus of control mogelijk is. Opvallende terugkomende elementen in de interventies die zorgen voor een ori?ntatieverandering zijn; reflectie in groep, groepsdiscussie en zelfreflectie.

Conclusie: Uit deze thesis blijkt dat het zinvol is dat de huisarts zijn benadering afstemt op de locus of control van de patiënt in het kader van preventie. Daarnaast is het mogelijk een verandering van een externe ori?ntatie naar een meer interne ori?ntatie te bewerkstelligen door middel van een preventieve interventie. De vraag is echter hoe duurzaam deze verandering is. Meer onderzoek is noodzakelijk.